

FR. ROJEC:

Tončkove sanje in Miklavžev večer.

Mladinska dvodejanjka za manjše odre.

Osebe: Sv. Miklavž. Angel. Prvi, drugi parkelj. Tonček, siromašen vaški deček. Njegova stara mati. Peter, njegov oče. Gospa. Malka, njena hčerka. Sluga Hruška. Pavle.

Prvo dejanje.

(Dalje.)

Malka.

Prišla sem pogledat, kaj počnete,
in vprašat, če Miklavž v posete
k vam tudi prišel bo nocoj?
K nam zopet ga je atek moj
povabil, pisal v dvor njegov,
kakovih jaz želim darov.

Tonček

Oblek že zdaj ti preostaja,
ješ, piješ, kar ti bolj ugaja;
kaj pa še rada bi imela?

Malka.

Še punčko tako, ki sedela
tam za klavirjem bo in pela,
igrala sama ter storila,
karkoli bom ji naročila!

Tonček.

Kaj misliš, da jo boš dobila?

Malka.

Zakaj pa ne, saj smo bogati
in rada dasta oče, mati
za cerkve in naprave nove,
za ladje, puške in topove!

Tonček

Kako si srečna! Jaz pa bom
brez upanja nocoj šel spat!

Malka.

Pa pojdi tja v »Družinski dom«:
učenec vsak ubožen, mlad
dobil bo od Miklavža dar!

Tonček.

Oh, Malka, tja pa jaz nikdar!
Tam lani so me proč pognali
in še z beračem me zmerjali!

Malka.

In moral potlej si domov?

Tonček.

Sevé, premrazen, brez darov!

Babica.

Da, da! In v postelji tu v koči
solzil se je še v pozni noči!
Grdo so res storili z njim,
jaz sama tja ga ne pustim!

Malka.

Tedaj pa pojdi k nam z menoj!
Prosila bom, da atek moj
Miklavžu te priporoči,
in lepe boš dobil reči!

Gospa.

(vstopi naglo, sklene osupla roke in obstoji pri vratih.)

Kaj, dete moje, zopet padlo
v neumno glavico je tvojo,
da v hlev si ta se mi ukradlo
od doma zoper voljo mojo?!
Če atek tvoj bo zvedel to,
še kaznoval te morda bo!

Malka.

Sem mar kaj hudega storila?

Gospa.

Gotovo! Kaj si pozabila,
da sem ti strogo naročila,
da k tem beračem več mi ti
ne hodiš po bolhé, uši!

Babica.

Gospa, čemu to govorite?
Ubožna sva, zaradi tega
pa vi nič škode ne trpite!

Gospa.

Kdo drugi naj se z vami krega,
jaz z vami še ne govorim;
z otrokom svojim pa storim,
kar meni se primerno zdi!

Babica.

Ošabnica! Bog nauči
vas spoštovati vse ljudi!

Malka.

Preveč se, mamica, jeziš!
Beživa, sicer omedliš!

Obe

(hitro odideta.)

Tonček

(žalosten.)

Kaj vendar sva ljudem storila,
da naju žalijo, kot bila
zločinca, krivca bi največa!

Babica.

Kjer vgnezdila se je nesreča,
tam svet hudobni vselej rad
odklada svoje zlobe smrad!

Tonček.

Kaj neda, Malka pa ni taka!
Usmiljenega je srcá,
hudo ji dé krivica vsaka
in rada vse ljudi ima!

Babica.

Sedaj je dobra, a priletna
kot njena mati bo prevzetna;
skrbeli bodo starši nje,
da ji pokvarijo srce.

Tonček.

Če pa bi jaz imel še starše,
še bolj bi ljubil vse tovarše,
in najbrž sveti Nikolaj
k nam tudi prišel bi sedaj,
dlje časa bi se tu pomudil
in lepih mi darov ponudil!

Babica.

Gotovo bilo bi tako,
če starši bi ti še živeli,
in hišo belo ter lepó
poslikano bi že imeli;
zakaj tvoj oče kakor mati
sta znala skrbno varčevati
in pridna delavca sta bila,
da bi še njiv si nakupila!

Tonček.

Zakaj moj dragi oče šel
v Ameriko je tja nesrečno,
da tam ga v rudniku zadel
je kamen in končal za večno?!

Babica.

Živinska kuga je prišla
v vas našo ter tu mnogo zla
napravila je med živino
in tudi kravico edino
iz hleva nam odnesla je.
Nesreča ta pretresla je
hudó vse stebre naše koče.
Da bi podprl kolibo spet,
zapustil dom je dobri oče
in šel za srečo v daljni svet;
a zgodnjo smrt je našel tam
in več se ne povrne k nam!

Tonček.

Poslovil nisem se od njega,
ko ločil se s svetá je tega!
Oh, mene to tako boli!

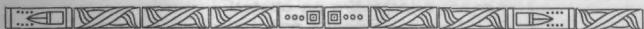
Babica.

Jaz tudi nisem se, ne mati,
ki mora zdaj ti počivati
zaradi žalosti, skrbí
že nekaj let v prezgodnji jami,
kjer klic noben je ne predrami!

Tonček.

Preljuba moja zlata mama,
če ti vsaj bila bi ostala
v podporo in tolažbo nama,
pa midva zdaj ne prestajala
preziranja bi in nadlog!
A ti si srečna vrh nebá;
o, prosí, da še nama Bog
vsaj majhen košček kruha da!

(Dalje.)

Rajko Novak,
c. kr. učitelj v Idriji, padel ju-
naške smrti na ruskem bojišču.

